

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

20 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nadejda Toma,
Judecători Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,
Victor Boico,

a judecat în ședința de judecată, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 10 decembrie 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2022, declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Săli, de avocatul Vasile Pruteanu în numele inculpatului

Onica Spiridon XXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 15.12.2016 - 10.12.2020,
instanța de apel: 27.07.2021 - 27.01.2022,
instanța de recurs: 13.04.2022 - 20.06.2022.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal lărgit,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 10 decembrie 2020, Onica Spiridon a fost ***recunoscut vinovat*** de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 42 alin. (2), 332 alin. (1), 328 alin. (1) Cod penal, ***cu liberare de răspundere penală*** din motivul expirării termenului de prescripție, ***cu încetarea procesului penal.***

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Carablut E. a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța în ordinea procedurii civile.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Onica Spiridon, deținând funcția de inspector pentru sistematizarea circulației rutiere al Serviciului supraveghere transport și circulație rutieră al Secției securitate publică a IP Ialoveni al IGP al MAI, acționând din intenție directă, fiind persoană publică, căreia, într-o instituție de stat, i-au fost acordate permanent, prin stipularea legii și prin numire drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar prevederilor art. 22 alin. (1) lit. a), b), d), f), g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158- XVI din 04.07.2008, conform căreia funcționarul public este obligat să respecte Constituția RM, legislația în vigoare, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să respecte normele de conduită profesională prevăzută de lege, să respecte regulamentul intern, contrar prevederilor art. 12 pct. 9), 10), art. 13 pct. 5) din Legea nr. 416 din 18.12.1990 cu privire la poliție, prin care polițistul este obligat să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, să identifice cauzele și condițiile la săvârșirea crimelor și a contravențiilor administrative, să ia măsuri în limitele drepturilor ei pentru înlăturarea lor, să aplice, în cazurile prevăzute de lege, sancțiuni administrative sau să predea în modul stabilit de lege materialele privind contravențiile administrative spre examinare altor autorități ale administrației publice, colectivelor de muncă, asociațiilor obștești, contrar pct. 15 lit. a) și f) din Codul de etică și deontologie al polițistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006, prin care colaboratorul de poliție este obligat să verifice în mod sistematic legalitatea operațiunilor pe care și le-a propus să le execute, să vegheze întotdeauna la spiritul drepturilor fundamentale ale fiecăruia, ***a comis fals în acte publice***, în următoarele circumstanțe.

La 09 august 2011, având în procedură procesul contravențional intentat în baza art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, privind comiterea accidentului rutier pe traseul M-3 (Chișinău- Cimișlia, s. Răzeni), în localul CPR Ialoveni, acționând ***în interes personal***, având intenția de a forma vizibilitatea falsă de indici pozitivi în sporirea prestației și rezultatul activității sale, neîntreprinzând măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cazului impactului rutier, ***în complicitate cu Carablut Alexei***, pe un formular tipizat cu număr centralizat de evidență MAI 01529300 și cu număr de rând 887 a întocmit procesul -verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 242 alin. (1) Cod Contravențional, referitor la săvârșirea contravenției de către Carablut Ecaterina, domiciliată în s. Sagaidacul Nou, r-nul Cimișlia, ***a introdus în procesul-verbal date vădit false, precum că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența contravenientului Ecaterina Carablut***, după care ***a dictat lui Carablut Alexei, conținutul explicației*** pe care ultimul a întocmit-o din numele Ecaterinei Carablut, prin ce ultima și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea contravenției imputate, ***falsificând totodată și semnăturile din numele contravenientului***, Carablut Ecaterina.

Tot el, aflându-se în biroul său de serviciu, situat în cadrul Comisariatului de Poliție Ialoveni, amplasat pe str. Grigore Vieru 24 or. Ialoveni, acționând din intenție directă, fiind persoană publică, fiind chemat în conformitate cu prevederile art. 2 din

Legea cu privire la poliție, la menținerea și asigurarea ordinii publice, având sarcina, în conformitate cu fișa de post, de a documenta sub toate aspectele, obiectivă, imparțială și în termeni rezonabili a faptelor cu privire la accidentele rutiere, în strictă conformitate cu actele normative în vigoare, contrar Regulamentului cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 415 din 08 aprilie 2003, potrivit căruia perfectarea materialelor despre încălcările Regulamentului circulației rutiere se efectuează conform cerințelor Codului cu privire la contravențiile administrative, contrar prevederilor art. 442 alin. (5) și (6) Cod contravențional al RM potrivit cărora procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de contravenient și de victimă când există, iar faptul absenței contravenientului ori al refuzului său de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adeverește prin semnătura a cel puțin 2 martori, indicându-se și datele acestora, ***a permis semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul, fapt prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile în sumă de 8854,99 lei, Carablut Ecaterinei, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil și dreptul la apărare, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod Contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente.***

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina.

Totodată, vina inculpatului în săvârșirea faptelor imputate este confirmată prin cumulusul de probe administrate în ședința de judecată.

Astfel, acțiunile inculpatului urmează a fi ***încadrate în prevederile art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal***, în participație complexă, a săvârșit falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente și în prevederile ***art. 328 alin. (1) Cod penal*** și anume a săvârșit depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, fiind respectate prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Sanctiunea ***art. 327 alin. (1) Cod penal***, la momentul săvârșirii faptei prevedea următoarele pedepse: amendă în mărime de până la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Sanctiunea ***art. 328 alin. (1) Cod penal***, la momentul săvârșirii faptei prevedea următoarele pedepse: amendă în mărime de la 150 la 400 unități convenționale sau cu închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani.

Conform art. 16 alin. (2) și (3) Cod penal, infracțiunile prevăzută de art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) și art. 328 alin. (1) Cod penal sunt una ușoară și alta mai puțin gravă.

Potrivit art. 60 alin. (1) lit. a) și b) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare și 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Conform art. 332 alin. (1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreuna din temeiurile prevăzute în art. 275 pct. 5-9, 285 alin. (1) pct. 1, 2, 4, 5, precum și în cazurile prevăzute în art. 53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Potrivit art. 275 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată și va fi încetată în cazul în care a intervenit termenul de prescripție.

Odată ce din ziua săvârșirii infracțiunilor, 09 august 2011, au expirat 9 ani, 4 luni și o zi, termenii tragerii la răspundere penală a inculpatului au expirat, procesul penal urmează a fi încetat.

3. Avocatul Vasile Pruteanu a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că niciuna din probele administrate, mai cu seamă declarațiile lui Chiselița Alexandru nu au dovedit în nici un fel comiterea de către inculpat a infracțiunilor imputate.

Potrivit raportului de expertiză grafoscopica nr. 93 din 16.05.2016, semnăturile din numele E. Carablut în procesul verbal cu privire la contravenție și în explicația din numele E. Carablut probabil nu au fost executate de Carablut E. deoarece a fost imposibil de a formula o concluzie certă dacă au fost executate de Onica S. sau Carablut A. Totodată, s-a stabilit că textul manuscris din explicația din numele E. Carablut a fost executat de Carablut A.

Fiind audiați în ședința de judecată în calitate de martori, E. Carablut a declarat ca dânsa nu a semnat procesul verbal cu privire la contravenție, nu a semnat și nu a scris explicația, prin care și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea accidentului, iar Carablut A. a declarat ca procesul verbal cu privire la contravenție, fiind pe numele E. Carablut, a fost semnat sau de dânsul, sau de Onica S., totodată, la solicitarea ultimului, dânsul a scris explicația, textul acesteia fiindu-i dictat de Onica S.

Reieșind din materialele cauzei penale, cât și din cercetarea judecătorească de faptul că Carablut E. a înaintat la 06.01.2016, prin intermediul avocatului Negru O., o plângere penală pentru a obține o hotărâre judecătorească, din care să rezulte că Onica S. ar fi falsificat procesul-verbal cu privire la contravenție în vederea revizuirii unei hotărâri judecătorești civile, iar în vederea obținerii unei hotărâri pozitive în procesul penal, soții Carablut, acționând orchestrat, au dat declarații prin care să-și probeze poziția sa și să-i învinuiască pe Onica S. în a fi persoana, din cauza căreia instanța civilă a dispus încasarea prejudiciului material, cauzat lui Chiselița A.

Convingerea apărării este bazată că la 10.12.2013, după ce CA” Moldasig” a inițiat în instanța de judecată procedura de încasare prin regres a prejudiciului material, cauzat în rezultatul accidentului din 04.08.2011, E. Carablut o înaintat în Judecătoria Ialoveni o contestație asupra procesului verbal cu privire la contravenție (pe cazul

accidentului din 04.08.2011), aceasta fiind respinsă ca tardivă la 05.03.2014, hotărârea fiind menținută prin decizia CA Chișinau la 15.09.2014.

Instanțele de judecată au constatat că Carablut E. a cunoscut încă la 08.08.2011 despre faptul sancționării dânzei, aceasta semnând în procesul verbal al examinării medicale al faptului de consum al alcoolului, precum și prin faptul că a achitat la 09.08.2011 amenda contravențională.

Deci, Carablut E., timp de mai bine de 2 ani, de la data producerii accidentului, de care s-a făcut vinovată, vinovăția recunoscând-o și în fața victimei Chiselița A., nu a contestat procesul verbal contravențional, cu toate că reieșind și din conținutul hotărârilor instanțelor de judecată din cauza contravențională, cunoștea acest lucru, fapt ce denotă caracterul meschin al acțiunilor acesteia și pune la îndoială veridicitatea declarațiilor dânzei și a soțului ei și predispoziția a crede veridice declarațiile date de inculpate, pe tot parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 26.02.2016, a fost admisă cererea de chemare în judecată, înaintată de către CA” Moldasig” în anul 2013 către E. Carablut privind recuperarea prin regres a prejudiciului de 8584, 99 lei, cauzat în rezultatul accidentului rutier, care a avut loc la 04.08.2011, la baza hotărârii fiind pus procesul verbal cu privire la contravenție din 09.08.2011, prin care E. Carablut a fost recunoscută vinovată de producerea accidentului.

Acestea au confirmat poziția apărării că învinuirea adusă lui Onica S. nu a fost bazată pe probe directe ce ar fi confirmat comiterea faptei infracțiunii, iar potrivit art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Instanța de fond nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probele prezentate în sprijinul poziției inculpatului că dânsul nu a comis infracțiunile ce i s-au imputat.

Astfel, în cauză sunt îndeplinite elementele caracteristice ale erorii grave de fapt (art. 6 pct. 11¹) Cod de procedura penală), întrucât, din examinarea coroborată a materialului cauzei, a rezultat un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept, care au dus emiterea unei sentințe, prin care a fost recunoscută vinovăția inculpatului.

Fiind în prezența erorilor judiciare comise de instanța de fond, au fost încălcate prevederile art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil.

În p. 76 al Hotărârii Curții Constituționale nr. 12 din 14.05.2015 privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală (reluarea urmăririi penale) se menționează ca omisiunile sau erorile autorităților trebuie să servească în beneficiul bănuitului, învinuitului, inculpatului. Iar riscul oricărei erori comise de organul de urmărire penală, sau chiar de o instanță, urmează să fie suportat de către stat.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2022, apelul a fost admis, casată sentința în partea privind învinuirea inculpatului pe art. 328 alin. (1) Cod penal și pronunțată o nouă hotărâre.

Onica Spiridon a fost achitat de sub învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal, ***din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii.***

În rest, sentința a fost menținută.

Instanța de apel a statuat că ***vinovăția inculpatului*** Onica S. ***în comiterea infracțiunii*** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal ***nu a fost demonstrată***, iar ansamblul de probe prezentate, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenței lor, nicidecum ***nu au demonstrat că fapta inculpatului întrunește elementele constitutive*** ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Prin probele prezentate de procuror și cercetate de instanța de apel, ***nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate*** prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal.

Fapta inculpatului incriminată la art. 328 alin. (1) Cod penal ***nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii***, ce determină necesitatea achitării acestuia.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, s-a constatat că Onica Spiridon, deținând funcția de inspector pentru sistematizarea circulației rutiere al Serviciului supraveghere transport și circulație rutieră al Secției securitate publică a IP Ialoveni al IGP al MAI, acționând din intenție directă, fiind persoană publică, căreia, într-o instituție de stat, i-au fost acordate permanent, prin stipularea legii și prin numire drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice, contrar prevederilor art. 22 alin. (1) lit. a), b), d), f), g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158- XVI din 04.07.2008, conform căreia funcționarul public este obligat să respecte Constituția RM, legislația în vigoare, să respecte cu strictețe drepturile și libertățile cetățenilor, să îndeplinească cu responsabilitate, obiectivitate și promptitudine în spirit de inițiativă și colegialitate toate atribuțiile de serviciu, să respecte normele de conduită profesională prevăzută de lege, să respecte regulamentul intern, contrar prevederilor art. 12 pct. 9), 10), art. 13 pct. 5) din Legea nr. 416 din 18.12.1990 cu privire la poliție, prin care polițistul este obligat să curme contravențiile administrative, să instruiască și să examineze în măsura competenței cauze privind contravențiile administrative, să identifice cauzele și condițiile la săvârșirea crimelor și a contravențiilor administrative, să ia măsuri în limitele drepturilor ei pentru înlăturarea lor, să aplice, în cazurile prevăzute de lege, sancțiuni administrative sau să predea în modul stabilit de lege materialele privind contravențiile administrative spre examinare altor autorități ale administrației publice, colectivelor de muncă, asociațiilor obștești, contrar pct. 15 lit. a) și f) Cod de etică și deontologie al polițistului aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 481 din 10.05.2006, prin care colaboratorul de poliție este obligat să verifice în mod sistematic legalitatea operațiunilor pe care și le-a propus să le execute, să vegheze întotdeauna la spiritul drepturilor fundamentale ale fiecăruia, a comis fals în acte publice, în următoarele circumstanțe.

La 09 august 2011, având în procedură procesul contravențional intentat în baza art. 242 alin. (1) Cod contravențional, privind comiterea accidentului rutier pe traseul

M-3 (Chișinău - Cimișlia, s. Răzeni), în localul CPR Ialoveni, acționând în interes personal, având intenția de a forma vizibilitatea falsă de indici pozitivi în sporirea prestației și rezultatul activității sale, neîntreprinzând măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă a circumstanțelor cazului impactului rutier, în complicitate cu Carabluț Alexei, pe un formular tipizat cu număr centralizat de evidență MAI 01529300 și cu număr de rând 887 a întocmit procesul - verbal cu privire la contravenția prevăzută de art. 242 alin. (1) Cod contravențional, referitor la săvârșirea contravenției de către Carabluț Ecaterina, domiciliată în s. Sagaidacul Nou, r-nul Cimișlia, a introdus în procesul-verbal date vădit false, precum că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența contravenientului Ecaterina Carabluț, după care i-a dictat lui Carabluț Alexei, conținutul explicației pe care ultimul a întocmit-o din numele Carabluț Ecaterinei, prin ce ultima și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea contravenției imputate, falsificând totodată și semnăturile din numele contravenientului, Carabluț Ecaterina.

Astfel, Onica S., în participație complexă, a săvârșit falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, acțiuni care au fost săvârșite *din interese personale*, infracțiune prevăzută la art. 332 alin. (1) Cod penal.

Conform actului de învinuire, Onica S., *se mai învinuiește* pentru faptul că aflându-se în biroul său de serviciu, situat în cadrul Comisariatului de Poliție Ialoveni, amplasat pe str. Grigore Vieru 24 or. Ialoveni, acționând din intenție directă, fiind persoană publică, fiind chemat în conformitate cu prevederile art. 2 din Legea cu privire la poliție, la menținerea și asigurarea ordinii publice, având sarcina, în conformitate cu fișa de post, de a documenta sub toate aspectele, obiectivă, imparțială și în termeni rezonabili a faptelor cu privire la accidente rutiere, în strictă conformitate cu actele normative în vigoare, contrar Regulamentului cu privire la supravegherea tehnică exercitată de poliția rutieră, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 415 din 08 aprilie 2003, potrivit căruia perfectarea materialelor despre încălcările Regulamentului circulației rutiere se efectuează conform cerințelor Codului cu privire la contravențiile administrative, contrar prevederilor art. 442 alin. (5) și (6) Cod contravențional, potrivit cărora procesul-verbal se semnează pe fiecare pagină de agentul constatator, de contravenient și de victimă când există, iar faptul absenței contravenientului ori al refuzului său de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se adevărește prin semnătura a cel puțin 2 martori, indicându-se și datele acestora, a permis semnarea procesului- verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul, fapt prin ce au fost cauzat daune în proporții considerabile în sumă de 8854,99 lei, Carabluț Ecaterinei, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil și dreptul la apărare, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod Contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente.

Astfel, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Onica S. în baza prevederilor art. 328 alin. (1) Cod penal, precum că prin acțiunile sale intenționate, a

săvârșit depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acesta a cauzat **daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice**.

Probele administrate la caz, nu au demonstrat **existența elementelor constitutive** ale infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, ca depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau **juridice**, însă acestea au confirmat infracțiunea prevăzută la art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal, și anume că Onica S., în participație complexă, a săvârșit falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente, acțiuni care au fost săvârșite din interese personale, or cercetând probele anexate la materialele cauzei, învinuirea încriminată **inculpatului în comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal nu și-a găsit confirmare.

Procurorul nu a prezentat instanței probe verosimile, pertinente și concludente, care ar fi demonstrat indubitabil vinovăția lui **de comiterea infracțiunii** de depășire a atribuțiilor de serviciu, adică acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau **juridice**, infracțiune prevăzută la art. 328 alin. (1) Cod penal.

Totodată, art. 328 alin. (1) Cod penal **este incident numai dacă nu-și găsește aplicare o normă specială** care stabilește răspunderea pentru depășirea atribuțiilor de serviciu în prezența unor condiții speciale, dar **la caz se impune conținutul** art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal.

Norma de la art. 332 Cod penal este normă-întreg în raport cu norma de la art. 328 Cod penal, normă-parte, care **este absorbită** de prima.

Prin urmare, invocarea normei de la art. 328 alin. (1) Cod penal, ar însemna reținerea la calificare de două ori a aceleiași fapte de fals în acte publice - ca parte a unei infracțiuni și ca infracțiune distinctă, procurorul încadrând în doua norme penale distincte fapta prejudiciabilă comisă cu o singură intenție, realizându-se astfel o singură latură obiectivă, **ar constitui încălcarea principiului "non bis in idem"**, or în contextul infracțiunii de fals în acte publice, absoarbe prin conținutul său infracțiunea de depășire a atribuțiilor de serviciu a acțiunilor făptuitorilor. În cazul concurenței normelor, va fi aplicabilă doar una din ele - cea care reflectă mai bine cele comise.

Reținerea la calificare a ambelor norme concurente ar însemna **ignorarea principiului neadmiterii tragerii la răspundere penală de două ori pentru una și aceeași faptă**, stipulat la art. 7 alin. (2) Cod penal.

Înscrierea de către persoana publică în documente oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente constituie o exercitare abuzivă a atribuțiilor de serviciu și în esență concretizează modalitatea de folosire intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, **nefiind prezente în speță două acțiuni**

infracționale din partea inculpatului, după cum s-a invocat în actul de învinuire: înscrierea datelor vădit false în documente oficiale precum și falsificarea astfel de documente și depășirea atribuțiilor de serviciu.

Astfel, **la calificarea infracțiunilor imputate** se va reține doar prevederile art. 332 alin. (1) Cod penal, **lipsind astfel un concurs (ideal)** de infracțiuni după cum s-a indicat în actul de învinuire și fapt constat eronat de către prima instanță.

Prima instanță justificat a constatat că procesul penal în baza art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal, va fi încetat în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală prevăzut de art. 60 alin. (1), lit. a) Cod penal și art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod procedură penală, or, în speță a expirat termenul de prescripție de 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare, de tragere la răspundere penală, infracțiunea fiind comisă la 09 august 2011.

Or, potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală.

Totodată, potrivit art. 389 alin. (4), pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă, fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, **cu liberarea de pedeapsă** în cazul prevăzut în art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție.

În această ordine de idei, s-a constatat necesitatea **liberării de răspundere penală** în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod penal.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli declară recurs ordinar, solicitând casarea deciziei menționate, cu menținerea sentinței.

Recurentul invocă că nu este de acord cu soluția instanței de apel privind achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal.

Astfel, instanța de fond corect a ajuns la concluzia, că acțiunile inculpatului au fost corect încadrate în prevederile art 42 alin. (2). 322 alin. (1) Cod penal, în participație complexă, a săvârșit falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum și falsificarea unor astfel de documente și în prevederile art. 328 alin (1) Cod penal și anume a săvârșit depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor si atribuțiilor acordate prin lege, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanei fizice, fiind respectate prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Analizând probele, cercetându-le prin prisma rigorilor de drept, acestea în ansamblu au demonstrat vinovăția inculpatului de comiterea infracțiunilor imputate și în contextul dat, instanța de fond a făcut o apreciere corectă a probatoriului administrat.

Însă, instanța de apel greșit, prin aprecierea eronată a aceleași probe, cât și a prevederilor legislației în vigoare, a concluzionat pripit că inculpatul urmează să fie achitat.

Conform art. 101 alin. (1). 394 alin. (1) pct. 1), 414 alin. (1). 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar.

Sub acest aspect, instanța de fond, la deliberarea sentinței, a analizat în cumul toate probele prezentate de către acuzare prin prisma prevederilor art. 101 CPP, făcându-le o apreciere corectă, care corespund stării de fapt stabilite de către organul de urmărire penală, fiind adevărate și corect le-a pus la baza sentinței de condamnare a inculpatului, iar instanța de apel, nu a analizat în ansamblul toate probele administrate la dosar, nu a respectat în deplină măsură prevederile normelor, prin ce a comis erori de drept.

Subsecvent, instanța de apel, contrar prevederilor art. 414 alin. (1) și (2) Cod de procedură penală nu a verificat declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea lor în procesul-verbal, punând la baza deciziei declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță, dar care nu au constituit obiectul examinării în instanța de apel.

Astfel, instanța de apel a pus la baza deciziei contestate, conținutul declarațiilor așa cum acestea au fost expuse în sentință, însă fără a fi date citirii în ședință de judecată a instanței de apel. și fără consemnarea acestora în procesul-verbal, or. potrivit alin. (6) art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță, dacă ele nu au fost verificate în ședința instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Prin urmare, concluziile instanței de apel, la capitolul achitării inculpatului, sunt greșite și în contradicție cu probatoriul administrat la etapa urmăririi penale și cercetării judiciare, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale, fiind întemeiat raționamentul instanței de fond cu privire starea de fapt stabilită, precum și încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii.

5.1. Declară recurs ordinar și avocatul Vasile Pruteanu, solicitând casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul indică că niciuna din probele administrate, mai cu seamă declarațiile lui Chiselița Alexandru nu au dovedit în nici un fel comiterea de către inculpat a infracțiunilor imputate.

Potrivit raportului de expertiză grafoscopica nr. 93 din 16.05.2016, semnăturile din numele E. Carablut în procesul verbal cu privire la contravenție și în explicația din numele E. Carablut probabil nu au fost executate de Carablut E. deoarece a fost imposibil de a formula o concluzie certa dacă au fost executate de Onica S. sau Carablut A. Totodată, s-a stabilit că textul scris din explicația din numele E. Carablut a fost executat de Carablut A.

Fiind audiați în ședința de judecată în calitate de martori, E. Carablut a declarat ca dânsa nu a semnat procesul verbal cu privire la contravenție, nu a semnat și nu a scris explicația, prin care și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea accidentului, iar

Carablut A. a declarat ca procesul verbal cu privire la contravenție, fiind pe numele E. Carablut, a fost semnat sau de dânsul, sau de Onica S., totodată, la solicitarea lui Onica, dânsul a scris explicația, textul acesteia fiindu-i dictat de Onica S.

Reieșind din materialele cauzei penale, cât și din cercetarea judecătorească de faptul că Carablut E. a înaintat la 06.01.2016, prin intermediul avocatului Negru O., o plângere penală pentru a obține o hotărâre judecătorească, din care să rezulte că Onica S. ar fi falsificat procesul-verbal cu privire la contravenție în vederea revizuirii unei hotărâri judecătorești civile, iar în vederea obținerii unei hotărâri pozitive în procesul penal, soții Carablut, acționând orchestrat, au dat declarații prin care să-și probeze poziția sa și să-i învinuiască pe Onica S. în a fi persoana, din cauza căreia instanța civilă a dispus încasarea prejudiciului material, cauzat lui Chiselița A.

Convingerea apărării este bazată că la 10.12.2013, după ce CA” Moldasig” a inițiat în instanța de judecată procedura de încasare prin regres a prejudiciului material, cauzat în rezultatul accidentului din 04.08.2011, E. Carablut o înaintat în Judecătoria Ialoveni o contestație asupra procesului verbal cu privire la contravenție (pe cazul accidentului din 04.08.2011), aceasta fiind respinsă ca tardivă la 05.03.2014, hotărârea fiind menținută prin decizia CA Chisinau la 15.09.2014.

Instanțele de judecată au constatat ca Carablut E. a cunoscut încă la 08.08.2011 despre faptul sancționării dânzei, aceasta semnând în procesul verbal al examinării medicale al faptului de consum al alcoolului, precum și prin faptul că a achitat la 09.08.2011 amenda contravențională.

Deci, Carablut E., timp de mai bine de 2 ani, de la data producerii accidentului, de care s-a făcut vinovată, vinovăția recunoscând-o și în fața victimei Chiselița A., nu a contestat procesul verbal contravențional, cu toate că reieșind și din conținutul hotărârilor instanțelor de judecată din cauza contravențională, cunoștea acest lucru, fapt ce denotă caracterul meschin al acțiunilor acesteia și pune la îndoială veridicitatea declarațiilor dânzei și a soțului ei și predispune a crede veridice declarațiile date de inculpate, pe tot parcursul urmăririi penale și cercetării judecătorești.

Potrivit hotărârii Judecătoriei Cimișlia din 26.02.2016, a fost admisă cererea de chemare în judecată, înaintată de către CA” Moldasig” în anul 2013 către E. Carablut privind recuperarea prin regres a prejudiciului de 8 584, 99 lei, cauzat în rezultatul accidentului rutier, care a avut loc la 04.08.2011, la baza hotărârii fiind pus procesul verbal cu privire la contravenție din 09.08.2011, prin care E. Carablut a fost recunoscută vinovată de producerea accidentului.

Acestea au confirmat poziția apărării că învinuirea adusă lui Onica S. nu a fost bazată pe probe directe ce ar fi confirmat comiterea faptei infracțiunii, iar potrivit art. 8 alin. (3) în coroborare cu art. 389 Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe exacte, cercetate de instanța de judecată, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele au fost lichidate și apreciate corespunzător. Toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Instanța de fond nu a apreciat, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității probele prezentate în sprijinul poziției inculpatului că dânsul nu a comis infracțiunile ce i s-au imputat.

Astfel, în cauză sunt îndeplinite elementele caracteristice ale erorii grave de fapt (art. 6 pct. 11¹) Cod de procedura penală), întrucât, din examinarea coroborată a materialului cauzei, a rezultat un viciu juridic la stabilirea temeiurilor de fapt și de drept, care au dus emiterea unei sentințe, prin care a fost recunoscută vinovăția inculpatului.

Fiind în prezența erorilor judiciare comise de instanța de fond, au fost încălcate prevederile art. 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale a Drepturilor Omului, care garantează dreptul la un proces echitabil.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală - nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

6. Judecând recursurile ordinare pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 31, când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, acesta este expus neclar, când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului.

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Sub acest aspect, Colegiul Penal lărgit atestă că instanțele de fond și de apel au comis următoarele erori de drept.

În primul rând, potrivit art. 384 alin. (3) Cod de procedură penală, sentința instanței de judecată trebuie să fie legală, întemeiată și motivată. Conform art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în primă instanță se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. În corespundere cu art. 385 alin. (1) pct. 1) - 3) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea. Potrivit art. 101 alin. (1) și (4) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor. Instanța de judecată este obligată să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate. Conform art. 1 alin. (1), art. 7 alin. (1) – (8) Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești desfășurată *în conformitate* cu prevederile prezentului cod, *exceptând*

doar situațiile când prioritate au reglementările internaționale sau când unele prevederi legale sunt declarate neconstituționale. Potrivit art. 60 alin. (1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua **săvârșirii infracțiunii** a expirat termenul de prescripție. Conform art. 8 alin. (1) Cod de procedură penală, persoana acuzată de săvârșirea unei infracțiuni este prezumată nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu-i **va fi dovedită și constatată printr-o hotărâre judecătorească de condamnare definitivă.** Potrivit art. 275 pct. 4) Cod de procedură penală, urmărirea penală nu poate fi pornită, iar dacă a fost pornită, nu poate fi efectuată, și va fi încetată în cazurile în care a intervenit termenul de prescripție. Conform art. 285 alin. (2) și (7) Cod de procedură penală, încetarea urmăririi penale are loc în cazurile de nereabilitare a persoanei, prevăzute la art. 275 pct. 4)–9) din prezentul cod. Încetarea urmăririi penale și liberarea persoanei de răspundere penală **nu pot avea loc contrar voinței acesteia. În acest caz, urmărirea penală continuă.** Potrivit art. 350 alin. (1) Cod de procedură penală, dacă **în ședința preliminară** s-au constatat temeiurile prevăzute în art. 332, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. Conform art. 332 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art. 285 alin. (2), instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă. În cazul prevăzut la art. 275 pct. 4), încetarea procesului penal **nu se admite fără acordul inculpatului. În acest caz, procedura continuă în mod obișnuit.** Potrivit art. 384 alin. (1), (3) și (4) Cod de procedură penală, instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului prin adoptarea sentinței **de condamnare**, de achitare sau de încetare a procesului penal. Potrivit art. 389 alin. (1), (4) pct. 3), (6) Cod de procedură penală, **sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată** prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. **Sentința de condamnare se adoptă cu liberarea de pedeapsă în cazul expirării termenului de prescripție.** La adoptarea sentinței **de condamnare cu liberarea de pedeapsă**, instanța argumentează în baza căror temeiuri, prevăzute de Codul penal, adoptă sentința dată. Conform art. 391 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă... Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă **descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită**, indicându-se locul, timpul, modul săvârșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii, probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe, încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului. În corespundere cu art. 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate **constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală**, categoria și mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, **dar îl liberează de pedeapsă** pe baza prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Conform art. 396 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal și motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Conform jurisprudenței naționale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzându-se folosirea formulărilor inexacte. Sentința de condamnare trebuie să se bazeze pe probe exacte, când toate versiunile au fost verificate, iar divergențele apărute au fost înlăturate și apreciate în modul corespunzător (*Hotărârea Plenului CSJ nr. 22 din 12.12.2005 privind sentința judecătorească, pct. 3., 5.*).

În pofida acestor prescripții legale, potrivit descriptivului și dispozitivului sentinței (*pct. 1., 2. din decizie*), instanța de fond:

a) nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și drept, pe fiecare episod separat, imputate inculpatului în ordonanța de punere sub învinuire din 26.09.2019 (*f.d. 188*).

Astfel, în descriptiv lipsește aprecierea esenței infracționale a acțiunilor constatate, că inculpatul ar fi: *„...introdus în procesul-verbal date vădit false, precum că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența contravenientului Ecaterina Carablut, după care a dictat lui Carablut Alexei, conținutul explicației pe care ultimul a întocmit-o din numele Ecaterinei Carablut, prin ce ultima și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea contravenției imputate, falsificând totodată și semnăturile din numele contravenientului..., ...a permis semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul, fapt prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile în sumă de 8854,99 lei, Carablut Ecaterinei, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil și dreptul la apărare, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod Contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente...”*.

b) indicând în descriptiv că inculpatul a comis infracțiunea: *„... în complicitate cu Carablut Alexei..., sancțiunea art. 327 alin. (1) Cod penal, la momentul săvârșirii faptei prevedea...”*, s-a pronunțat neîntemeiat asupra unei persoane căreia nu i-a fost înaintată învinuirea în speță - *Carablut Alexei*, depășind și limitele învinuirii formulate ori, inculpatului nu i-a fost imputat art. 327 alin. (1) Cod penal.

Totodată, a constatat în fapta infracțională, descrisă ca fiind dovedită, că inculpatul a săvârșit infracțiunea: *„...acționând în interes personal, având intenția de a forma vizibilitatea falsă de indici pozitivi în sporirea prestației și rezultatul activității sale...”*, însă, încadrând acțiunile lui în baza art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal, a exclus calificativul *din alte interese personale*, fără a-și argumenta opțiunea în aspectul vizat;

c) nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a persoanei inculpate, enunțată supra - *în cazul expirării termenului de prescripție, se adoptă sentința de condamnare cu liberarea de pedeapsă (art. 389 alin. (4) pct. 3) CPP*.

Astfel, în dispozitiv a decis sumar și divergent, că inculpatul: *„se liberare de răspundere penală din motivul expirării termenului de prescripție, iar procesul penal se încetează”*.

Ori, este absolut neclar ce fel de sentință a pronunțat - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare, nereabilitare, sau o sentință de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele ambilor categorii de asemenea hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

Totodată, consecutivitatea prescripțiilor din art. 1 alin. (1), 7 alin. (1) – (8), 275 pct. 4), 285 alin. (2) și (7), 350 alin. (1), 332 alin. (1) și (5), 384 alin. (1), (3) și (4), 389 alin. (1) și (4) pct. 3), 394 alin. (1) pct. 1), 2) și 5), 395 alin. (1) pct. 2) și 3) Cod de procedură penală, atestă clar și concludent că încetarea procesului penal în cazul intervenirii prescripției poate fi dispusă de instanța de fond doar la faza ședinței preliminare, când inculpatul consimte (*art. 350 alin. (1), 332 alin. (1) CPP*).

Ulterior însă, dat fiind că **procedura continuă în mod obișnuit** (*art. 332 alin. (5) CPP*), instanța de fond hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului și aplicarea prescripției doar prin adoptarea **sentinței de condamnare**, când vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată, iar în dispozitiv - **cu constatarea că inculpatul este vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de legea penală și cu liberarea de pedeapsă** (*art. 384, 389 alin. (1) și (4) pct. 3), 394, 395 CPP*). În același timp, art. 391 Cod de procedură penală (*Sentința de încetare a procesului penal*), **nu prevede** că, după ce procedura continuă în mod obișnuit și instanța hotărăște asupra învinuirii înaintate inculpatului, ea va adopta **o sentință de încetare** a procesului penal **în cazul prescripției**, cât, de altfel, și aplicării actului amnistiei.

Ori, aceste două cazuri de nereabilitare a persoanei, spre deosebire de celelalte situații similare, regăsite în art. 391 Cod de procedură penală, sunt soluționate, după faza ședinței preliminare (*art. 332 al. (5), 384 CPP*), doar în cadrul adoptării unei **sentințe de condamnare**, în virtutea esenței sale procedurale și a specificului de a hotărî asupra învinuirii formulate inculpatului **în condițiile prescrise la art. 389, 394 alin. (1) și (2) și 395 Cod de procedură penală**, spre deosebire de cele prevăzute în art. 394 alin. (4) și 396 Cod de procedură penală, adică cele proprii unei sentințe de încetare.

Mai mult, prevederile de drept enunțate nu sunt declarate neconstituționale și nici nu contravin reglementărilor internaționale, pentru a fi exceptate și omise, deci urmează a fi aplicate întocmai (*art. 1 al. (1), art. 7 al. (1) – (8) CPP*);

d) nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând motivele pentru care a respins probele și versiunile apărării.

Astfel, prima instanță nu a judecat fondul cauzei în conformitate cu rigorile prevăzute de lege și a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar.

În al doilea rând, conform art. 414 alin. (1) și (5) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Potrivit art. 419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță. În corespundere cu art. 6 par. 1, 2 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale și art. 19 alin. (1), 25 alin. (4) Cod de procedură penală, orice persoană

are dreptul la examinarea și soluționarea cauzei sale de către o instanță legal constituită, care va acționa în conformitate cu prezentul cod. Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul de a-i fi judecată cauza de acea instanță și de acel judecător în competența cărora ea este dată prin lege. Potrivit art. 30 alin. (5), 31 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, recursul împotriva hotărârilor judecătorești în cauzele penale pentru care nu este prevăzută calea de atac apelul se judecă în complet format din 3 judecători, care trebuie să rămână același în tot cursul judecării cauzei. În cazul în care cauza se judecă de un complet format din 3 judecători și unul din aceștia nu poate participa în continuare la judecarea cauzei din motiv de boală îndelungată, deces sau din motivul eliberării din funcție în condițiile legii, acest judecător este înlocuit de un alt judecător și cauza se judecă în continuare. În corespundere cu art. 6/1 alin. (1/1) și (2) din Legea privind organizarea judecătorească, schimbarea membrilor completului se face în cazuri excepționale, în baza unei încheieri motivate a președintelui Curții de Apel și potrivit criteriilor obiective stabilite de regulamentul elaborat de Consiliul Superior al Magistraturii. Cauzele repartizate unui complet de judecată nu pot fi trecute altui complet decât în condițiile prevăzute de lege. Potrivit pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, schimbarea membrilor completului de judecată se impune în cazurile în care există unul din următoarele temeuri: boală îndelungată, deces, eliberare din funcție, abținere, recuzare, detașare, transferare, promovare, suspendare din funcție, incompatibilități. În corespundere cu art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției date.

Potrivit jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă normele de drept procesual și penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei. Nepronunțarea instanței de apel asupra tuturor motivelor invocate echivalează cu nerezolvarea fondului apelului și, în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.435 CPP, întrucât o asemenea eroare judiciară nu poate fi corectată în instanța de recurs (*Hotărârea Plenului CSJ a RM din 12.12.2005, nr.22 Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel*).

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate deoarece, rejudecând cauza potrivit regulilor generale, conform dispozitivului deciziei (*pct. 4., din decizie*):

a) nu a reacționat, în modul prevăzut de lege, asupra erorilor de drept comise de instanța de fond, nominalizate supra, repetându-le întocmai, constatând sumar și divergent că: „...potrivit prevederilor art. 391 alin. (1) pct. 6 Cod procedură penală, sentința de încetare a procesului penal se adoptă dacă există alte circumstanțe care exclud sau condiționează pornirea urmăririi penale și tragerea la răspundere penală..., totodată, conform art. 389 alin. (4), pct. 3) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă, fără stabilirea pedepsei, cu liberarea de răspundere penală în cazurile prevăzute în art. 57 și 58 Cod penal, **cu liberarea de pedeapsă** în cazul prevăzut în art. 93 Cod penal sau al expirării termenului de prescripție..., în această ordine de idei, s-a constatat necesitatea **liberării de răspundere penală** în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală prevăzut de art. 60 Cod

penal...”, deci menținând parțial, astfel, o sentință nemotivată și neîntemeiată legal.

În același timp, în dispozitiv a dispus divergent că inculpatul este achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunilor prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal din motiv că: „**din lipsa elementelor constitutive ale infracțiunii**”;

b) a constatat în descriptiv mai multe motive de achitare a inculpatului pe art. 328 alin. (1) Cod penal, dar și de încetare sau de excludere din învinuire a unor capete de acuzare, care se contrazic reciproc și produc efecte juridice diferite, cum ar fi că: „...**vinovăția inculpatului Onica S. în comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal **nu a fost demonstrată**, iar ansamblul de probe prezentate, analizate prin prisma veridicității, pertinentei, utilității și concludenței lor, nicidecum **nu au demonstrat că fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal..., prin probele prezentate **nu a fost dovedită vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate** prevăzute la art. 328 alin. (1) Cod penal..., **fapta inculpatului incriminată la art. 328 alin. (1) Cod penal nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii**, ce determină necesitatea achitării acestuia..., învinuirea încriminată **inculpatului în comiterea infracțiunii** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal nu și-a găsit confirmare..., procurorul nu a prezentat instanței probe verosimile, pertinente și concludente, care ar fi demonstrat indubitabil vinovăția lui **de comiterea infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu...**, art. 328 alin. (1) Cod penal **este incident numai dacă nu-și găsește aplicare o normă specială** care stabilește răspunderea pentru depășirea atribuțiilor de serviciu în prezența unor condiții speciale, dar **la caz se impune conținutul art. 42 alin. (2), 332 alin. (1) Cod penal art. 332 Cod penal este normă-întreg în raport cu norma de la art. 328 Cod penal, normă-parte, care este absorbită de prima...**, astfel, **la calificarea infracțiunilor imputate se va reține doar prevederile art. 332 alin. (1) Cod penal, lipsind astfel un concurs (ideal) de infracțiuni...**, reținerea la calificare a ambelor norme concurente ar însemna **ignorarea principiului neadmiterii tragerii la răspundere penală de două ori pentru una și aceeași faptă**, stipulat la art. 7 alin. (2) Cod penal...”;

c) din constatările neclare, regăsite în descriptiv, că: „...**conform actului de învinuire, Onica S., se mai învinuiește pentru faptul că...**, a permis semnarea procesului- verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul, fapt prin ce au fost cauzat daune în proporții considerabile în sumă de 8854,99 lei, Carablut Ecaterinei, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil și dreptul la apărare, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod Contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente. Astfel, organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Onica S. în baza prevederilor art. 328 alin. (1) Cod penal, precum că prin acțiunile sale intenționate, a săvârșit depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau **juridice**..., probele administrate la caz, nu au demonstrat **existența elementelor constitutive ale infracțiunii** prevăzute de art. 328 alin. (1) Cod penal, ca depășirea atribuțiilor de serviciu, adică săvârșirea de către o persoană publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, dacă acesta a cauzat daune în proporții considerabile **intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau **juridice**, însă acestea au confirmat infracțiunea prevăzută la art. 42 alin. (2) , 332 alin. (1) Cod penal..., procurorul nu a prezentat instanței probe verosimile, pertinente și concludente, care ar fi demonstrat indubitabil vinovăția lui **de comiterea infracțiunii de depășire a atribuțiilor de serviciu, adică acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege, care au cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, infracțiune**

prevăzută la art. 328 alin. (1) Cod penal...”, rezultă că instanța de apel a judecat cauza în raport cu învinuirea înaintată inculpatului prin rechizitoriu.

Totodată, lipsește cu desăvârșire argumentarea instanței de ce a omis ordonanța de punere sub învinuire a inculpatului din 26.09.2010 (f.d.188), în care, de altfel, ultimului nu-i sunt imputate calificativele de *cauzare de daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice*;

Mai mult, nu a judecat cauza în raport cu circumstanțele concrete în fapt și drept, pe fiecare episod separat, imputate inculpatului.

Astfel, în descriptiv lipsește aprecierea esenței infracționale a acțiunilor că inculpatul ar fi: *„...introdus în procesul-verbal date vădit false, precum că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în prezența contravenientului Ecaterina Carablut, după care a dictat lui Carablut Alexei, conținutul explicației pe care ultimul a întocmit-o din numele Ecaterinei Carablut, prin ce ultima și-ar fi recunoscut vinovăția în comiterea contravenției imputate, falsificând totodată și semnăturile din numele contravenientului..., ...a permis semnarea procesului-verbal cu privire la contravenție de către o persoană terță, alta decât contravenientul, fapt prin ce au fost cauzate daune în proporții considerabile în sumă de 8854,99 lei, Carablut Ecaterinei, exprimate prin încălcarea dreptului fundamental la un proces echitabil și dreptul la apărare, prevăzut de legislație și actele internaționale, în urma încălcării principiilor legalității, dreptății și caracterului personal al răspunderii contravenționale prevăzute de art. 5, 7 și 8 Cod Contravențional, sustragerea neîntemeiată a resurselor în procesul de examinare și soluționare ulterioară a cauzei contravenționale de către organele competente...”*.

Pe lângă aceasta, nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv cu circumstanțele concrete de fapt și de drept invocate în învinuirea formulată inculpatului, neindicând motivele pentru care a respins unele probe concrete și a admis alte dovezi;

d) nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul de pe rol și repetate în recursul ordinar al apărării, inclusiv asupra celor reproduse la pct. 3. și 5.1. din prezenta decizie, cât și în felul și esența probatorie în care acestea au fost enunțate;

e) potrivit proceselor-verbale ale ședinței judiciare, la 09.09.2021 a început examinarea cauzei completul format din judecătorii I. Iordan, S. Iorgov și E. Cojocari, dar au finisat judecarea ei și pronunțat decizia contestată judecătorii I. Iordan, E. Cojocari și M. Juganari (f.d. 17-18, 31, vol. 2).

În același timp, în materialele cauzei lipsește încheierea președintelui instanței, motivată pe criteriile prescrise în art. 31 alin. (3) Cod de procedură penală și pct. 14 din Regulamentul privind modul de constituire a completelor de judecată și schimbarea membrilor acestora, despre schimbarea judecătoarei S. Iorgov.

Totodată, potrivit stipulărilor din art. 251 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală, încălcarea prevederilor legale referitoare la compunerea instanței atrage nulitatea actului procedural. Nulitatea respectivă nu se înlătură în niciun mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului și se ia în considerare de instanță, inclusiv din oficiu. Deci, încălcările nominalizate a normelor procesuale-penale au lezat dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 CtEDO.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că instanțele de fond și de apel nu au judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece au adoptat hotărâri care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, acesta fiind expus neclar, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, și că recursul ordinar este întemeiat.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării totale a deciziei contestate, și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, să înlăture erorile menționate, să judece cauza în strictă conformitate cu legea, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Radu Sâli și de avocatul Vasile Pruteanu, casează total decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 27 ianuarie 2022, în privința inculpatului Onica Spiridon XXXX și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată, fiind pronunțată integral la 29 iulie 2022.

Președinte

Nadejda Toma

Judecători

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico